

BILLEDSKOLER I DANMARK

Kortlægning og spørgeskemaundersøgelse 2014 / 15

Kortlægningen, undersøgelse og sammenskrivning er sket i et samarbejde mellem Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder og Kompetencecenter for børn, unge og billedkunst.

KOMPETENCECENTER
FOR BØRN, UNGE OG BILLEDKUNST

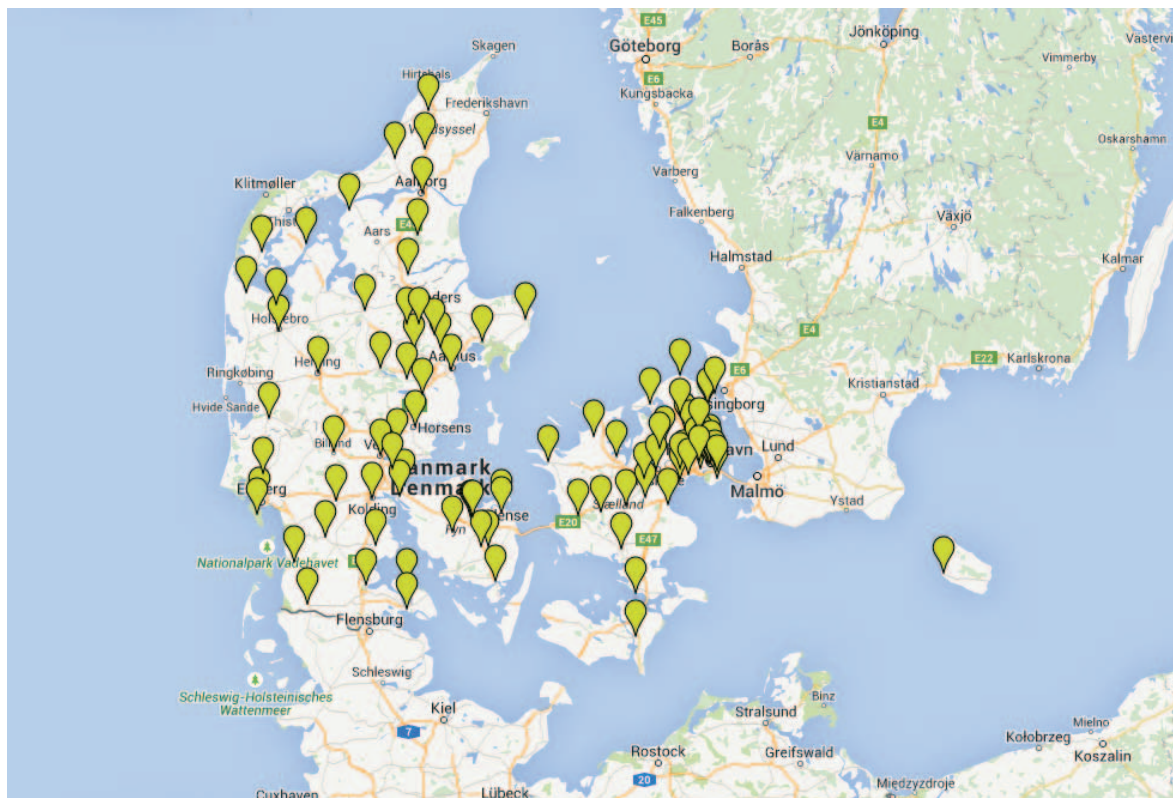

Fotos

Liv Grud Vesbjerg, Kolding Billedskole, Julie Dufour, DAC, Lisbet Hauge, Herning Billedskole, Jannik Broz, Horsens Billedskole, Mini Blume, Lolland Billedskole og Karen Marie Demuth, KBUB (fra Favrskov Billedskolers udstilling).

Layout

Mie Frydensbjerg, vandand design

INDLEDNING

Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder har med års mellemrum gennemført en billedskoleundersøgelse, der skal følge udviklingen i billedskolerne, dokumentere faktuelle forhold med hensyn til rammer og indhold, geografisk placering og hvad der ellers rører sig aktuelt i billedskolerne. Den første billedskoleundersøgelse kom i 1991 og blev fulgt op i 1997, 2002 og 2009. Tilbagemeldingerne på undersøgelseerne har været positive, og vi håber, at også denne undersøgelse vil være anvendelig og være til inspiration for både nye og ældre billedskoler.

Ud over undersøgelseerne drøftes billedskolernes forhold løbende i nyhedsbreve og i lokale og nationale netværk samt på seminarer og konferencer. Desuden udkom der i 2011 en publikation om billedskoler "Billedskoler i Danmark" (genoptrykt i 2012), der blandt andet gav forskellige synsvinkler og eksempler på indhold og organiseringsformer.

Der er derfor væsentlig mere viden om billedskolerne og de forandringer og initiativer, der er undervejs, end besvarelserne viser. Følgelig kan der være oplysninger, der ikke når med i denne sammenskrivning af undersøgelsen.

BILLEDSKOLEUNDERSØGELSE OG KORTLÆGNING

For at fastholde sammenligningsgrundlaget lægger spørgeskemaet sig tæt op af tidligere undersøgelser, og mens vi i seneste undersøgelse havde specifikke spørgsmål med hensyn til virkninger af kommunalreformen, har vi denne gang tilføjet spørgsmål om virkninger af folkeskolereformen, og om de forandringer og nye muligheder for samarbejde, den rummer.

De første spørgeskemaer blev udsendt i maj 2014 med påmindelser i oktober og december måned. Resultaterne er således baseret på oplysninger over et langt tidsrum i 2014, hvor der tilmed er sket store forandringer. Besvarelserne er generelt noget upræcise og uensartede, både i forståelsesrammen og i forhold til de meget forskellige vilkår, billedskolerne har. Derfor er der mange nuancer, der ikke kan medtages i denne sammenskrivning.

I forhold til tidligere undersøgelser er der indkommet væsentlig færre besvarelser, og en del spørgsmål er ikke besvaret. Det kan måske især skyldes den store omstilling, der har været i 2014 i forhold til indfasning af folkeskolereformen, som også har påvirket billedskolerne i det daglige arbejde og såvel som i projekter ind i folkeskolen. Flere steder er der desuden nye kontaktpersoner, hvilket også kan have påvirket antallet af tilbagemeldinger. Endelig skal det nævnes, at når den procentuelle sammentælling ikke altid giver 100 %, skyldes det enten manglende besvarelser, eller der er mulighed for at give flere svar.

I tidligere kortlægninger er spørgeskemaerne suppleret med interviews for at indsamle så meget materiale som muligt. Det har der denne gang ikke været ressourcer til, ligesom der ikke har været ressourcer til at søge oplysninger på de hjemmesider, som nogle billedskoler henviser til.

Til gengæld er der meget af det indhentede eksisterende materiale og den eksisterende viden, der kan bygges videre på og sammenlignes med. Dette indgår enkelte steder som supplement, hvor det skønnes at give mening for et mere retvisende billede af området. I sammenskrivningen er besvarelserne forsøgt gengivet neutralt, det er således ikke en analyse af området.

Oversigten over billedskoler i Danmark er justeret i maj 2015.

ANTAL, ORGANISERING, TILHØRSFORHOLD OG ØKONOMI

ETABLERINGSÅR OG ALDER

I seneste kortlægning i 2009 var der 110 billedskoler fordelt på 83 kommuner.

15 kommuner havde ingen billedskoler.

I 2009 var der følgende oplysninger om etableringsår (eller genetablering og sammenlægning)

I 1983-1998 er der etableret 33 billedskoler

I 1998-2004 er der etableret 19 billedskoler

I 2004-2008 er der etableret 9 billedskoler

Mange af disse billedskoler blev etableret med støtte fra en kommunal nytækningspulje (5 % puljen) med udgangspunkt i Folkeoplysningsloven.

I kortlægningen 2014 er der 98 billedskoler fordelt på 78 kommuner (nogle kommuner har flere billedskoler).

20 kommuner har ingen billedskole.

Det vil sige, at siden 2009 har 5 kommuner mere har valgt at nedlægge samtlige billedskoletilbud.

I alt er 14 billedskoler nedlagt eller lagt sammen med andre billedskoler (for de flestes vedkommende billedskoler i små kommuner eller private billedskoler)

Fra 2009-2014 er der etableret 4 nye billedskoler. Flere end disse kan være oprettet som lokale satellitter, (primært for de mindste pga. infrastrukturen), de kan være afdelinger af eksisterende billedskoler eller de kan være private.

I 13 kommuner er der flere billedskoler.

ORGANISERING

11 billedskoler er tilknyttet kunstmuseum eller kunsthall

5 billedskoler er tilknyttet oplysningsforbund

17 billedskoler er organiseret som forening med kommunalt tilskud

17 billedskoler er kommunale

5 billedskoler er private

4 billedskoler er selvejende

7 billedskoler er tilknyttet et kulturhus/børnekulturhus

35 billedskoler er tilknyttet en musikskole eller kulturskole

1 af de nyetablerede billedskoler er tilknyttet det lokale billedkunstråd

For flere organiseringsformer gælder det, at det kan være en løs tilknytning, der enten handler om lokaler eller om et administrativt fællesskab. Der er desuden i tidsrummet 2009 – 2014 sket flere fusioner, sammenlægninger eller genetableringer. Det kan f.eks. være sammenlægning med en kulturskole eller en forening, eller det kan i forbindelse med lederskift være genetablering af billedskolen.

ØKONOMI OG BUDGETTER

Besvarelserne vedrørende budgetter er meget mangelfulde, så det er begrænset, hvad der kan udledes af tallene. Desuden nævner flere, at tallene ikke kan oplyses, da budgettet indgår i et samlet budget for enten kulturhus, kulturskole eller museum. En enkelt oplyser, at lederlønnen ligger ud over det oplyste budget.

Nogle forveksler budget og tilskud og glemmer at indregne elevbetalingen i budgettet.

Hvis man skal have et mere retvisende billede af budgetterne, skal disse sammenholdes med billedskolernes størrelse, antallet af undervisningslektioner og ledelse.

Ligesom i seneste undersøgelse har de fleste et budget, der er mellem 50.000 og 200.000 kr. Gennemsnittet kan ikke umiddelbart udregnes, men det ser ud til, at flere end sidst ligger tæt på de 200.000 kr. Desuden ser det ud til, at der er flere, der har fået et øget tilskud, så de ligger over de 200.000 kr. Der er nu kun ganske få, der har et budget under 20.000 kr. Fire billedskoler har et budget over 1 million kr.

Mange oplyser, at der ud over det faste budget er bevilget midler til projekter, f.eks. via Huskunstnerordningen, andre puljemidler eller specifikt til sommerbilledskole. Flere får lejlighedsvis sponsor- eller fondsmidler til projekter og materialer. Generelt ser det ud til, at billedskolerne har fået tilført flere midler til undervisning, og at de er blevet gode til selv at supplere med projektmidler. Dog er der stadig mangel på midler til leder-, afdelingsleder- og administrationstimer, der blandt andet kunne anvendes til at øge støttemidlerne.

Det påpeges af flere, at varetagelse af administrationsopgaver er den væsentligste grund til sammenlægning med andre institutioner, mens man ønsker at bibeholde den faglige ledelse i billedskolen, og at billedskolen bibeholdes som en selvstændig faglig enhed.

Et par billedskoler tilkøber administration hos den lokale musikskole.

UNDERVISERNES UDDANNELSE

Besvarelserne om undervisernes uddannelse repræsenterer 55 % af billedskolerne, men de skønnes at være nogenlunde repræsentative for de øvrige billedskoler.

Ligesom tidligere er mange områder inden for billedkunstfaget repræsenteret: akademiuddannede kunstnere (fra Danmark eller udlandet), designere, tekstilformgivere, animatorer, grafikere, arkitekter, keramikere, fotografer, scenografer, kunsthistorikere, illustratører, tegnere og kunstpædagoger. Et par billedskoler har kunst- eller designstuderende som undervisere.

64 % af billedskolerne har ansatte med en kunstnerisk uddannelse
48 % af billedskolerne har ansatte med en designer-, formgiver- eller grafikeruddannelse
48 % af billedskolerne har ansatte med en læreruddannelse
14 % af billedskolerne har ansatte med en kunsthistorisk uddannelse
10 % af billedskolerne har ansatte med en film- eller animationsuddannelse
8 % af billedskolerne har ansatte med en arkitektuddannelse

Som det fremgår af nedenstående, er der i forhold til tidligere en større gruppe af de ansatte, der har en kunstnerisk uddannelse. Der er ligeledes en større gruppe billedskoler, der har en kombination af ansatte med en kunstnerisk uddannelse og ansatte med en læreruddannelse. Endelig er der færre, der udelukkende har ansatte med en læreruddannelse.

34 % af billedskolerne har en kombination af ansatte med kunstnerisk uddannelse og læreruddannelse
30 % af billedskolerne har udelukkende ansatte med en kunstnerisk uddannelse
20 % af billedskolerne har udelukkende ansatte med en læreruddannelse

GÆSTELÆRERE

I 50 % af besvarelserne anføres, at der bruges gæstelærere i undervisningen. Heraf bruger halvdelen lejlighedsvis gæstelærere f.eks. i projekter eller sommerbilledskole, den anden halvdel bruger gæstelærere kontinuerligt i undervisningen.

25 % svarer, at de ikke bruger gæstelærere.

UNDERVISERNES LØN

Der er ikke noget samlet overblik over undervisernes og ledernes lønniveau. Det varierer, alt efter hvilket tilhørsforhold billedskolen har, og efter hvilken aftale man kan få i stand med kommunen, museet, kulturskolen eller foreningen.

Nogle billedskoler aflønner underviserne efter folkeskoleoverenskomst. I kulturskolerne anvendes ofte musikskolernes overenskomst, og andre aflønner efter aftenskole- eller ungdomsskoleoverenskomst.

En del billedskoler har en særlig mødetakst eller takst til særlige opgaver, f.eks. i forbindelse med udstillinger.

Samme spredning gælder ansættelse af billedskoleledere og -koordinatorer, hvor nogle ansættes efter folkeskoleoverenskomst, andre efter DM overenskomst og andre igen efter særlige aftaler. F.eks. får et par ledere et fast årligt ledelseshonorar.

LEDELSE

I billedskoler, der er tilknyttet kunstmuseer, kulturhuse eller andre institutioner, indgår ledelsestimer ofte i den samlede ledelse, og det kan derfor være vanskeligt at gøre op i timer.

Nogle billedskoler har fælles ledelse med den kulturskole, de er tilknyttet eller er en del af. Heraf har en lille del en faglig afdelingsleder eller koordinator for billedkunst. Timetallet er varierende.

De fleste billedskoler har under 15 ledelsestimer ugentlig, 5 billedskoler har fuldtidsledere ansat. Hvor der er en billedskoleleder/koordinator ansat, kan undervisningsforpligtelse indgå i ansættelsen. Dette gælder især de mindre billedskoler. I nogle foreningsorganiserede billedskoler varetages billedskoleledelsen af billedskolens bestyrelse, dvs. at frivillige, ulønnede tager sig af ledelsesopgaverne.

UNDERVISNINGEN

ANTAL HOLD OG ANTAL ELEVER

Tallene er udregnet ud fra besvarelserne, men skønnes dækkende for alle billedskoler.

52 % af billedskolerne har 1-5 hold

26 % af billedskolerne har 6-12 hold

14 % af billedskolerne har 13-20 hold

4 billedskoler har mere end 20 hold (her giver det pga. det begrænsede antal ikke mening at udregne i %).

Antallet af elever på holdundervisning er ca. 7000 elever, hvilket er næsten uændret i forhold til 2009.

Dykker man ned i tallene for de enkelte billedskoler, kan man se, at de selvstændige billedskoler har en væsentlig forøgelse af antal elever, mens elevtallet i en del af de billedskoler, der er blevet sammenlagt med andre institutioner, er væsentlig reduceret. Der gives forskellige begrundelser for dette. For norges vedkommende skal billedskolerne dække et større geografisk område med de samme økonomiske midler.

Det kan betyde, at man mister nærheden til børnenes og forældrenes hjemmemiljø. Det forsøges nogle steder afhjulpet med billedskolesatellitter og et større lokalt engagement. Andre begrunder reduktionen af antallet af elever med en mindre synlighed i en større organisation.

Ser man på billedskolernes øvrige tilbud, er det stadig skoletilbud, workshops og sommerbilledskole, der tæller. Dog med et væsentligt større antal projekter end tidligere. Dertil kommer, at stadig flere billedskoler deltager i Huskunstnerordningen. Også for disse aktiviteter gælder det, at det er de selvstændige billedskoler, der for næsten alles vedkommende tilbyder projekter "ud af huset".

Samlet skønnes det, at i alt ca. 10.275 elever deltager i billedskolernes projekter ud over holdundervisning.

Det vil sige at i alt 17.275 børn og unge deltager i billedskoleaktiviteter. Det er en stigning på ca. 2600 børn og unge i forhold til 2009-undersøgelsen.

UNDERVISNINGENS TIMETAL OG SÆSONLÆNGDE

Ligesom de tidligere undersøgelser viser denne, at størsteparten af billedskolerne lægger vægt på en sammenhængende, kontinuerlig og fordybende undervisning og derfor prioriterer en kortere undervisningssæson med flere undervisningslektioner frem for en lang sæson med færre undervisningslektioner pr. gang.

Størsteparten af billedskolehold med elever over 10 år har 3 lektioner pr. gang. Flere billedskoler har et differentieret timetal for de yngste og ældste aldersgrupper.

Sæsonlængden kan desuden påvirkes af økonomiske forhold eller i få tilfælde af en tradition for at følge folkeskolens årsplan.

Flere nævner, at tre undervisningslektioner pr. gang udfordres af den nye skolereform, da skoleundervisningen kan komme til at ligge så sent på dagen, at børns og unges muligheder for deltagelse i fritidsaktiviteter er begrænsede. Dette kan pege på et behov for et tættere samarbejde med folkeskolerne.

UGENTLIGE LEKTIONER PR. HOLD

52 % af billedskolerne underviser 2,5-4 lektioner pr. undervisningsgang (størsteparten har 3 lektioner)

36 % af billedskolerne underviser 2 lektioner pr. undervisningsgang

Det er i nogle besvarelser ikke helt gennemskueligt, om der anvendes lektioner eller klokketimer. Hvor det har været muligt at efterprøve, er der omregnet til lektioner.

SÆSONLÆNGDE

10 % af billedskolerne har en undervisningssæson på under 20 uger

76 % af billedskolerne har en sæsonlængde på 20-30 uger

6 % af billedskolerne har en sæsonlængde på mere end 30 uger

ALDERSGRUPPER

Der er en stor spredning i aldersgrupperne, men det er ikke i besvarelserne muligt at aflæse, hvor mange elever der er i de forskellige aldersgrupper. I nogle besvarelser er alder opgivet som år, andre anvender klassestrin.

De fleste billedskoler tilbyder undervisning fra 7/8 år til 14/15 år. Det skønnes, at størsteparten af undervisningshold tilbydes til børn i alderen 10-13 år.

Det ser ud til, at der er en lille stigning i antallet af billedskoler, der har tilbud til førskolebørn. Der er desuden ligesom tidligere hold eller workshops for børn og forældre.

Der er ligeledes en mindre stigning i antallet af billedskoler, der også tilbyder undervisning for unge 15-18 år og voksne. Syv billedskoler har talentundervisning i tilknytning til billedskolen.

I forbindelse med projekter er der en større spredning af aldersgrupper, så flere førskolebørn og flere unge deltager. Desuden er der flere projekter med blandede aldersgrupper.

ELEVBETALING PR. HALVÅR

Elevbetalingen varierer fra 390 kr. pr. halvår til 1550 kr. pr. halvår. Den store variation skyldes ikke nødvendigvis antallet af undervisningsuger eller antallet af undervisningslektioner, men refererer snarere til billedskolens økonomiske forhold og geografiske placering.

10 % af billedskolerne har elevbetaling fra 400 - 500 kr.

24 % af billedskolerne har elevbetaling fra 500 - 600 kr.

26 % af billedskolerne har elevbetaling fra 600 - 800 kr.

14 % af billedskolerne har elevbetaling fra 800 - 1000 kr.

18 % af billedskolerne har elevbetaling over 1000 kr.

LOKALER

Med udvidelse af aktiviteterne i billedskolerne er der også kommet et større behov for at have egne lokaler, hvor man kan tilbyde faciliteter, som ikke er mulige på en folkeskole, og hvor man kan skabe et billedkunstmiljø. At have egne lokaler har betydning for indholdet i undervisningen, idet det kan give mulighed for at arbejde med flere forskellige dele af billedkunsthaget. Eksempelvis er det lettere at arbejde med skulptur, installationer, animation og arkitektur, hvis man ikke skal fragte materialer og redskaber til og fra undervisningsstedet og kan lade tingene stå fra den ene undervisningsgang til den anden.

En billedskole pointerer, at scenskift er vigtigt i forhold til folkeskolens undervisning, enten det nu er til billedskolens egne lokaler, eller det er til lokaliteter i det offentlige rum

72 % af billedskolerne har egne lokaler

26 % af billedskolerne har egne lokaler + lokaler i folkeskolerne

8 % af billedskolerne anvender udelukkende folkeskolernes lokaler

Da de manglende besvarelser primært er fra mindre billedskoler, er antallet af billedskoler, der udelukkende bruger folkeskolernes lokaler, formodentlig større end det her angivne.

INDHOLD

Ud over den kontinuerlige holdundervisning har størsteparten af billedskolerne skoleprojekter, tværfaglige projekter eller andre projekter i samarbejde med forskellige partnere og i forskellige sammenhænge.

En stadig større del deltager i huskunstnerprojekter enten med egne uddannede billedkunstnere eller med billedkunstnere, der hentes udefra.

Desuden har en stor del af billedskolerne sommerbilledskole.

Det generelle indtryk er, at der i forhold til tidligere, hvor nogle billedskoler primært beskæftigede sig med tegning og maleri, nu er en stadig større del, der præsenterer børn og unge for mange facetter af billedkunst (skulptur, installation, scenografi, tegneserie, film, animation, digitale billeder, foto, grafik, collage, croquis, street art, landart, graffiti, arkitektur og design). Enkelte billedskoler har hold, der specifikt arbejder med et særligt materiale eller et særligt tema (keramik, glas, bookart, medier o. lign.).

Den visuelle kulturarv har også en plads i billedskolernes undervisning, både som et led i undervisningen og ved besøg på kunstmuseer, gallerier og kunstnerværksteder. Nogle efterlyser en større fokusering på formidling af samtidskunsten. Folkeskolens nye fag, håndværk og design, kan give anledning og inspiration til udvikling af flere designprojekter i billedskolerne.

Tegning har mange steder en høj prioritet, og det nævnes, at det også er her, de fleste elevtilmeldinger er.

En billedskole beskriver, at de især lægger vægt på at arbejde med keramik, "da kun få elever i billedkunsttimerne på folkeskolerne får mulighed for at forme i ler, da det mht. planlægning, forarbejde, efterbehandling og oprydning ofte er svært at passe ind i skolens dagligdag".

Kortere undervisningsforløb og workshops har for mange billedskoler en vigtig betydning for at få kontakt med de børn, der ikke kan overskue at tilmelde sig undervisning, der forløber en hel sæson. De giver desuden mulighed for at bruge kunstnere, der har kompetencer på specifikke områder, og endelig har det også en effekt med hensyn til synlighed.

SYNLIGHED

Som det vil fremgå af nedenstående om samarbejdspartnere, er billedskolerne meget aktive med hensyn til at finde nye samarbejdspartnere og til at deltage i mange forskellige lokale projekter, især projekter i det offentlige rum. Det kan være festivaler, kulturnatarrangementer, ferieaktiviteter, udsmykninger, landart og/eller street art, alt sammen aktiviteter, som er med til at synliggøre billedskolerne, til at skabe blikfang og til at vise billedskolernes brede tilgang til billedkunstområdet.

Derudover er der i de fleste billedskoler 1-2 årlige udstillinger af børnenes og de unges arbejde. Det kan foregå på billedskolen, eller det kan være i et offentligt rum, f.eks. på biblioteket, på rådhuset eller på banegården, hvor der er større berøringsflade med flere befolkningsgrupper.

Endelig holder en del billedskoler åbent hus arrangementer eller aktivitetsdage, hvor alle kan komme, få smagsprøver på aktiviteter og få en samtale med undervisere og leder.

Mange billedskoler deltager desuden i regionale og nationale arrangementer, hvor de har mulighed for at udveksle erfaringer og for at synliggøre billedskolens arbejde uden for deres eget geografiske område.

I forhold til tidligere er det tydeligt, at det er blevet nemmere og billigere at lave forskellige former for PR-materiale, og de sociale medier har for alvor gjort deres indtog. De fleste billedskoler har nu egen hjemmeside, eller de er en del af en fælles hjemmeside. Desuden er mange på facebook, instagram, skolens intranet og/eller har egen blog.

I en periode er det meste PR-materiale blevet udsendt elektronisk, men mange har erfaret, at der også er brug for opslag og plakater f.eks. i lokale butikker og kulturhuse, så der er noget tilbagevendende og genkendeligt i det offentlige rum. Desuden trykkes foldere og brochurer (nogle steder i fællesskab med andre), postkort og lejlighedsvis publikationer. Men den generelle stigning af informationsmængde og konkurrence med andre aktører stiller større krav til billedskolernes udadvendte kommunikation.

Ligesom tidligere er der flere af de billedskoler, der er en del af en kulturskole, som ønsker mere synlighed både på de sociale medier, i PR-arbejdet i øvrigt og i det daglige arbejde.

SAMARBEJDE OG FREMTIDSPLANER

SAMARBEJDE

Billedskolernes samarbejdspartnere er en stor broget skare, og det ser ud til, at billedskolerne generelt er gode til at bruge de samarbejdsmuligheder med øvrige lokale aktører, der er i deres nærområder.

Som primære samarbejdspartnere nævnes uddannelsesinstitutioner, folkeskole, museer og kunsthaller samt musik- og kulturskoler. Hvor billedskolen er en del af en kulturinstitution (f.eks. museum eller kulturskole), er samarbejdet ofte internt inden for institutionen.

Kun få har nævnt de kommunale kultur- eller børnekulturkonsulenter som samarbejdspartnere. Færre end tidligere arbejder sammen med ungdomsskoler, mens flere arbejder sammen med dagtilbud.

En del har nævnt, at de som en del af det jyske billedskoleledernetværk eller af det sjællandske billedskolenetværk omkring "Billedskolernes Dag" har fået en større berøringsflade og et større samarbejde med andre billedskoler.

Herudover nævnes gymnasier, fagskoler, ungdomsskoler, friskoler, SFO, dagtilbud, designskole, filmskole, IT-uddannelse, animationsskole, teaterskoler, gallerier, biblioteker, kulturhuse, Kulturelt samråd, kulturkonsulenter, kirker, skoletjeneste, naturskoler, butikker og handelsstandsforeninger, Center for integration, forskere, lærerseminarier, stadsarkiv og boligforeninger.

Noget samarbejde er formelt og kan handle om lokaler eller administration, noget foregår lejlighedsvis som kortvarige projekter i forbindelse med udstillinger, events eller udveksling, andet foregår som et tilbagevendende kontinuerligt samarbejde, og endelig er der længere forpligtende samarbejder, hvor der er indgået partnerskabsaftaler.

Samarbejdet udmønter sig på mange forskellige måder. Der nævnes blandt andet deltagelse i udstillinger, udsmykninger, festivaler, værkstedsdage og konfirmandundervisning. Desuden laves der fælles kurser, workshops og introduktionsdage for lærere og pædagoger. Et par billedskoler har samarbejde med boligforeninger i socialt belastede områder. En billedskole har over en længere periode haft samarbejde med det lokale plejehjem, en anden har samarbejde med et hospital.

Enkelte billedskoler deltager i nordisk, europæisk eller internationalt samarbejde. Flere nævner, at man tidligere har deltaget i nordisk og internationalt samarbejde, men at der ikke har været ressourcer til dette de seneste år.

SAMARBEJDE MED FOLKESKOLER

Da spørgeskemaerne blev udsendt, var man i de fleste kommuner ikke kommet ret langt med overvejelserne om udformning af et fremtidigt samarbejde, så der er kun få konkrete eksempler på samarbejdet, og en del svar lyder kortfattet "er under planlægning".

Samarbejde mellem billedskoler og folkeskoler er ikke en ny foreteelse. Langt de fleste billedskoler har gennem årene haft samarbejde med folkeskolen, primært som projektfølger som billedskolen har tilbudt skolerne. Dette projektsamarbejde er øget efter etableringen af Huskunsterordningen.

Nu, hvor der er kommet særligt fokus på samarbejdet mellem folkeskole og billedskole, arbejdes der med de muligheder for at indgå i et kontinuerligt samarbejde, som skolereformen har åbnet for. Men det er gennemgående i besvarelserne, at der er en vis usikkerhed i forhold til, hvordan dette samarbejde kan komme i stand, hvis en ny logistik og økonomi skal gå op for begge parter. Hvem skal eksempelvis være initiativtager, og hvem skal fremover betale løn til de undervisere og kunstnere, der skal inddrages i samarbejdsprojekterne. Det er der mange steder ingen afklaring på.

Ud over at man forsøger at fortsætte det allerede eksisterende samarbejde, er man i mange kommuner i afklaringsfasen, og nogle har udarbejdet idékataloger til samarbejde og er i gang med at afprøve forskellige muligheder. F.eks. har flere billedskoler gennemført undervisning til folkeskolens valghold i billedkunst, nogle har lavet fordybelsesdage for skoleklasser, og nogle har deltaget i trivselsprojekter og understøttende undervisning i folkeskolen. En billedskole har et formaliseret samarbejde med folkeskolen med tilbud om billedkunstprojekter til hele årgange. En billedskole ønsker at afprøve kompagnonundervisning, og en billedskole gør sig overvejelser om at lukke alle eftermiddagshold ned og udelukkende satse på tilbud på skolerne. Modsat understreger en anden billedskole, at det er vigtigt, at billedskolen "fastholder og baserer sin undervisning på et frivillighedsprincip, så deltagelse er et selvvalgt ønske om at beskæftige sig med billedkunst. Det kunne være i tilbud om valgfag, eksempelvis om samtidskunst".

Flere billedskoler understreger, at der skal være en gensidig forpligtelse i samarbejdet, men som en skriver: "det kan være svært at tænke visionære tanker, når man ikke helt kender konteksten, rammerne samt det økonomiske grundlag. Samarbejdet skal løfte barren for begge parter og skabe et billedkunstnerisk læringsrum for eleverne, som rækker ud over hvad billed- og folkeskolen kan opnå hver for sig".

Samarbejdsprojekter er ressourcekrævende, hvilket flere billedskoler pointerer. Og især mindre billedskoler har ikke den fornødne tid og økonomi til et udvidet samarbejde, med mindre der bliver tilført flere midler, og plads- og logistikproblemer bliver løst.

Trods usikkerhed og praktiske udfordringer har næsten alle billedskoler positive forventninger til de nye muligheder, som man regner med vil udvides, når reformen er indfaset. Desuden udtrykkes et stort ønske om at kunne styrke og synliggøre billedkunstfaget gennem samarbejdet.

FREMTIDSPLANER

For de fleste billedskolers vedkommende handler fremtidsplanerne om at udvikle samarbejdet med folkeskolerne og finde sig til rette med følgerne af folkeskolereformen.

Dernæst ønsker flere billedskoler at lave flere udadvendte aktiviteter, f.eks. flere tilbud til familier eller integrationsprojekter.

De manglende timer til ledelse, koordinering og administration står også højt på dagsordenen, og en opprioritering heraf er en forudsætning for at kunne udvide billedskolernes aktiviteter.

Med de mange berøringsflader, samarbejder og kompetencer de fleste billedskoler har, og som bliver brugt i mange sammenhænge, ønsker man at blive en mere synlig medspiller både i den institution, man evt. er tilknyttet og i det offentlige kulturliv.

Sammenfattende kan man sige, at de fleste billedskoler de seneste fem år er blevet stabiliseret, og at de har udviklet sig indholdsmæssigt og omfangsmæssigt. For at billedskolerne skal kunne udvikle sig yderligere, mangler man nu bare den anerkendelse, der ligger i, at vilkår og rammer bliver ligestillet med andre kunstarter, således at billedskolerne får en national ordning, der også sikrer en økonomisk stabilisering og udvikling.

INFO

Kortlægningen, undersøgelse og sammenskrivning er sket i et samarbejde mellem landsforeningen Børn, Kunst og Billeder og Kompetencecenter for børn, unge og billedkunst.

Kompetencecenter for børn, unge og billedkunst foretager i samarbejde med Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder i 2015 en interviewundersøgelse af billedskolernes samarbejde med folkeskolen. Materialet udkommer i efteråret 2015.

Publikationen "Billedskoler i Danmark" kan ses på www.bornkunstogbilleder.dk eller kan tilsendes ved henvendelse til Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder, Skovgaardsgade 3, 8000 Aarhus C (vedlagt svarkuvert med porto - 33 kr.).

**Kompetencecenter for børn, unge og billedkunst
Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder**

Skovgaardsgade 3
8000 Aarhus C

Tlf. 61 99 90 82

info@bornkunstogbilleder.dk

www.kbub.dk / www.bornkunstogbilleder.dk